

## Početna stranica&gt;Vaša prava&gt;Optuženik (kazneni postupak)

Izvorna jezična inačica ove stranice [de](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [es](#) već su prevedeni.

Swipe to change

## španjolski

## Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)

## Austrija

Näillä tietosivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Itävallan lainsäädännössä rikoksella tarkoitetaan tekoa, joka rikkoo jotakin tiettyä tekoahetkellä voimassa olevaa lain säännöstä. Syyteoikeus kuuluu valtiolle. Syyttäväviranomaisten ja niiden johdolla toimivan rikospoliisin sekä tuomioistuinten tehtävänä on selvittää tosiasiat ja niiden arvioinnin kannalta olennaiset olosuhteet.

## Vastaajan oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä

Näillä tietosivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen.

Itävallan laissa rikoksella tarkoitetaan tekoa, joka rikkoo jotakin tiettyä tekoahetkellä voimassa olevaa lain säännöstä. Syyteoikeus kuuluu valtiolle.

Syyttäväviranomaisten ja niiden johdolla toimivan rikospoliisin sekä tuomioistuinten tehtävänä on selvittää tosiasiat ja niiden arvioinnin kannalta olennaiset olosuhteet.

Seuraavilla tietosivuilla on tietoa rikoksesta syytetyn eli vastaajan oikeuksista rikosoikeudenkäyntimenettelyssä Itävallassa. Vastaajalla on eri menettelyvaiheissa erilaisia oikeuksia. Menettelyjen tärkeimmät vaiheet on esitetty tiivistelmän muodossa, jotta tarvittavat tiedot löytyvät nopeasti.

## Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessi käsittää Itävallassa periaatteessa kolme vaihetta:

esitutkinta (*Ermittlungsverfahren*)

oikeudenkäynti (*Hauptverfahren*)

muutoksenhaku (*Rechtsmittelverfahren*).

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Kattavia tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy täältä.

## Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta:

1 - Vastaajan oikeudet rikostutinnan aikana

2 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin aikana

3 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Päivitetty viimeksi: 01/06/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

## 1 - Vastaajan oikeudet rikostutinnan aikana

## A. Vaikuttaako tutkintaan se, että vastaaja on ulkomaalainen?

Tämä ei periaatteessa vaikuta tutkintaan.

Jos vastaaja ei osaa riittävästi saksaa, hänellä on oikeus saada maksutta tulkki avustamaan häntä kuulusteluissa. Vastaajan ei tarvitse eikä hänen pidäkään vastata kysymyksiin, ellei tulkki ole paikalla. Tulkki esittää kysymykset vastaajalle kielellä, jota tämä ymmärtää. Hän myös tulkaa vastaukset saksaksi.

Tulkin on vähintäänkin tulkittava vastaajalle tiedot ja ohjeet niistä oikeudellisista seikoista, jotka vastaajalle on ilmoitettava lain nojalla. Tarvittaessa tulkki voi avustaa vastaajaa myös yhteydenpidossa tälle nimettyyn puolustajaan (mutta ei tämän itsensä valitsemaan asianajajaan).

Jos vastaaja saa tiedon syyttäjän määräyksestä tai tuomioistuimen päätöksestä, hänellä on myös oikeus saada käännös näistä asiakirjoista. Jos vastaaja haluaa tutustua tapausta koskeviin asiakirjoihin, kääntäjä avustaa häntä vain, jos vastaajalla ei ole puolustusasianajajaa eikä voida kohtuudella odottaa, että hän pystyisi itse hankkimaan käännöksen tarvittavista asiakirjoista.

## B. Mitä vaiheita rikostutkintaan kuuluu?

Rikostutkinnan tarkoituksena on selvittää, onko tapahtunut rikos, ja jos on, kuka on syyllinen.

Jos jotakin henkilöä epäillään tutkinnan perusteella tietyn rikoksen tekijäksi, häntä pidetään epäiltynä.

Tuomioistuimen on toteutettava tutkinnan yhteydessä tiettyjä toimenpiteitä. Sen on selvitettävä rikokseen liittyvät tapahtumat ja toteutettava niin sanottu kontradiktorinen menettely. Näissä menettelyissä ovat mukana syyttäjä ja vastaaja yhdessä puolustusasianajajansa kanssa. Sekä syyttäjä että asianajaja voivat esittää vastaajalle kysymyksiä. Syyttäväviranomaiset voivat myös pyytää tuomioistuinta hyväksymään muita todisteita, jos ne katsovat tämän tarpeelliseksi yleisen edun nimissä.

Syyttäjä ja/tai rikostutkijat voivat suorittaa useimmat tutkintatoimet omasta aloitteestaan, ilman tuomioistuimen erillistä hyväksyntää. Tällaisia toimia ovat muun muassa selvitykset ja kuulustelut, henkilöllisyyden tarkastukset, talteenotot sekä henkilön vaatteiden ja hänen hallussaan olevien esineiden tarkastaminen.

Tutkintavankeuden määräämistä ja sen jatkamista varten tarvitaan tuomioistuimen määräys. Sama koskee perusoikeuksien rajoittamista edellyttäviä pakkokeinoja (esim. kotiintuloa kotirauhan suojaamissa paikoissa, pankkitilien tutkinta, puhelinkuuntelu tai puhelutietojen selvittäminen).

Jos todetaan, että rikosta ei ole tapahtunut tai jos selvitetty tosiseikat eivät riitä epäillyn tuomitsemiseen, syyttäjän on lopetettava tutkimukset. Jos tosiseikat on voitu todentaa riittävällä varmuudella, syyttäjän on kaikissa muissa tapauksissa nostettava syyte toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Syyttäjä voi päättää syytetoimista luopumisesta tapauksissa, joissa asian käsittelyä ei lopeteta mutta joissa myöskään tuomitseminen ei ole tarpeen siksi, että vastaaja (useimmissa tapauksissa) maksaa sakon. Syytetoimista luopuminen ei ole mahdollista, jos rikos on aiheuttanut uhrin kuoleman tai jos se kuuluu lautamiesoikeuden (*Laienrichtergericht*) tai valamiesoikeuden (*Geschworenengericht*) toimivallan piiriin eli jos siitä voidaan (periaatteessa) määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus.

## i. Todisteiden kerääminen / tutkintavaltuudet

Tuomioistuimen on toteutettava tutkinnan yhteydessä tiettyjä toimenpiteitä. Sen on selvittävä rikokseen liittyvät tapahtumat ja toteutettava niin sanottu kontradiktorinen menettely. Näissä menettelyissä ovat mukana syyttäjä ja vastaaja yhdessä puolustusasianajajansa kanssa. Sekä syyttäjä että asianajaja voivat esittää vastaajalle kysymyksiä. Syyttäjä voi myös pyytää tuomioistuinta hyväksymään muita todisteita, jos hän katsoo tämän tarpeelliseksi yleisen edun nimissä.

Rikostutkinnasta vastaavat rikostutkimusosastoa johtavat syyttäjäviranomaiset. Rikostutkimusosasto aloittaa tutkinnan omasta aloitteestaan, kolmannen osapuolen poliisille tekemän rikosilmoituksen perusteella tai syyttäjän määräyksestä.

Syyttäjäviranomaisten tai rikostutkimusosaston on kaikissa tapauksissa ilmoitettava vastaajalle, että hän on rikostutkinnan kohteena, ja syy tähän. Lisäksi vastaajalle on kerrottava, että epäiltynä hänen ei tarvitse antaa asiasta lausuntoja, mutta että jos hän haluaa esittää lausunnon, sitä voidaan käyttää todisteena häntä vastaan.

Jos vastaaja on tehnyt rikoksen, josta häntä syytetään, ja hän tunnustaa syyllisyytensä, tuomioistuin katsoo tunnustuksen lieventäväksi tekijäksi määrätessään tuomiosta. Tunnustaminen ei kuitenkaan vaikuta oikeudenkäynnin kulkuun.

## ii. Pidätys

Syyttäjä ja/tai rikostutkijat voivat suorittaa useimmat tutkintatoimet omasta aloitteestaan, ilman tuomioistuimen erillistä hyväksyntää. Tällaisia toimia ovat muun muassa selvitykset ja kuulustelut, henkilöllisyyden tarkastukset, talteenotot sekä henkilön vaatteiden ja hänen hallussaan olevien esineiden tarkastaminen.

## iii. Kuulustelu

## iv. Tutkintavankeus

Tutkintavankeuden määräämistä ja sen jatkamista varten tarvitaan tuomioistuimen määräys. Sama koskee perusoikeuksien rajoittamista edellyttäviä pakkokeinoja (esim. kotietsintä kotirauhan suojaamissa paikoissa, pankkitilien tutkinta, puhelinkuuntelu tai puhelutietojen selvittäminen).

Vastaaja voi joutua tutkintavankeuteen vain, jos rikosepäily on vahva ja tutkintavankeus katsotaan aiheelliseksi (esimerkiksi karkaamisriskin vuoksi tai siksi, että hänen pelätään tuhoavan todisteita tai tekemän uusia rikoksia). Rikostutkimusosasto voi pidättää epäillyn vain tuomioistuimen luvalla, paitsi jos hänet on saatu kiinni itse teossa tai asiaan liittyy välitön vaara.

Tutkintavankeuden tulee perustua tuomioistuimen määräykseen, ja se on pantava täytäntöön vankilassa. Rikostutkimusosasto voi pitää epäillyn pidätettynä enintään 48 tuntia, minkä jälkeen hänet on siirrettävä tuomioistuinkäsittelyyn ilman aiheetonta viivytystä.

Laissa ei säädetä erikseen siitä, millä tavoin pidätetty voi ilmoittaa pidätyksestä läheisilleen. Kaikissa vankiloissa työskentelee sosiaalityöntekijöitä, jotka avustavat näissä tilanteissa.

Epäillylle on luettava päätös, jossa hänet määrätään tutkintavankeuteen, tarvittaessa tulkin avustuksella. Hänelle on myös annettava päätöksestä kirjallinen jäljennös. Päätöksessä on mainittava, millaista rikosta häneen kohdistuva vahva epäily koskee. Lisäksi päätöksessä on mainittava kaikki tosiseikat, jotka tuomioistuimen näkemyksen mukaan oikeuttavat tutkintavankeuteen määräämisen.

Vastaajalla on oltava edustajanaan puolustusasianajaja koko tutkintavankeuden ajan. Jos hän ei itse nimeä puolustusasianajajaa, sellainen määrätään hänelle viran puolesta.

Tuomioistuin tekee päätöksen tutkintavankeuteen määräämisestä suullisessa menettelyssä.

Vastaaja voi hakea muutosta päätökseen tutkintavankeuden määräämisestä tai sen myöhemmästä jatkamisesta ylioikeudelta (*Oberlandesgericht*) kolmen päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

Tutkintavankeutta koskeva päätös tehdään aina rajoitetuksi ajaksi. Ensimmäinen tutkintavankeuteen määräämistä koskeva päätös on voimassa 14 vuorokautta. Päätös tutkintavankeuden jatkamisesta ensimmäisen kerran on voimassa kuukauden. Tämän jälkeen tutkintavankeutta voidaan jatkaa kaksi kuukautta kerrallaan.

Tutkintavankeuden ei pitäisi kestää enempää kuin kuusi kuukautta yhteensä, mutta tätä määräaika voidaan pidentää, jos kyseessä on erityisen vakava rikos.

## C. Vastaajan oikeudet rikostutkinnan aikana

Vastaajan oikeudet riippuvat siitä, mistä tutkinnan vaiheesta on kyse:

Tutkinta ja todisteiden vastaanottaminen

Pidätys ja tutkintavankeus

Rikossyyte

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Vastaajalla on kuitenkin kaikissa menettelyn vaiheissa seuraavat oikeudet:

oikeus saada tietää mahdollisimman varhaisessa vaiheessa siitä, että hän on rikostutkinnan kohteena, se, mistä rikoksesta häntä epäillään, sekä tärkeimmät prosessuaaliset oikeutensa.

oikeus saada valitsemansa puolustusasianajaja tai pyytää oikeusapuna maksuton oikeudenkäyntiavustaja. Jos asiaan liittyvät oikeudelliset tai tosiseikat ovat monimutkaiset, vastaaja voi pyytää oikeusavustajan nimeämistä oikeusapuna koko menettelyn ajaksi. Kun rikosoikeudenkäyntimenettelyn kohteena on ulkomaalainen, joka ei tunne Itävallan oikeusjärjestelmää, oikeusapu todennäköisesti myönnetään. Kaikissa tapauksissa, joissa puolustusasianajajan käyttö on tarpeen, vastaajalle nimetään oikeusavustaja viran puolesta, ellei hän itse valitse omaa puolustusasianajajaa. Jos vastaajalle ei myönnetä oikeusavustajaa oikeusapuna, hänen on maksettava viran puolesta nimetyn puolustusasianajajan palkkio itse.

Puolustusasianajajaa tarvitaan erityisesti seuraavissa menettelyvaiheissa: koko tutkintavankeusaika, menettely, jossa päätetään psyykkisesti sairaiden rikoksenteijöiden hoitoon määräämisestä, menettely lautamiesoikeudessa tai valamiesoikeudessa, tai yhden tuomarin kokoonpanossa käytävä oikeudenkäynti, jos rikoksesta voidaan määrätä yli kolmen vuoden vankeusrangaistus.

Puolustusasianajajaa tarvitaan asiakirja-aineistoon tutustumiseen;

vastaajaa vastaan esitettyjen väitteiden kommentoimiseen tai niiden kommentoimatta jättämiseen;

todisteiden vastaanottamisen pyytämiseen;

valituksen tekemiseen syyttäjäviranomaisten tai rikostutkijoiden toimenpiteistä sekä tuomioistuimen päätöksistä;

kääntäjän/tulkin saamiseen.

## i. Oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin

Jos vastaaja ei osaa riittävästi saksaa, hänellä on oikeus saada maksutta tulkki avustamaan häntä kuulusteluissa. Vastaajan ei tarvitse eikä hänen pidäkään vastata kysymyksiin, ellei tulkki ole paikalla. Tulkki esittää kysymykset vastaajalle kielellä, jota tämä ymmärtää. Hän myös tulkkaa vastaukset saksaksi.

Tulkin on vähintäänkin tulkattava vastaajalle tiedot ja ohjeet niistä oikeudellisista seikoista, jotka vastaajalle on ilmoitettava lain nojalla. Tarvittaessa tulkki voi avustaa vastaajaa myös yhteydenpidossa tälle nimettyyn puolustajaan (mutta ei tämän itsensä valitsemaan asianajajaan).

Jos vastaaja saa tiedon syyttäjän määräyksestä tai tuomioistuimen päätöksestä, hänellä on myös oikeus saada käänös näistä asiakirjoista. Jos vastaaja haluaa tutustua tapausta koskeviin asiakirjoihin, kääntäjä avustaa häntä vain, jos vastaajalla ei ole puolustusasianajajaa eikä voida kohtuudella odottaa, että hän pystyisi itse hankkimaan käännöksen tarvittavista asiakirjoista.

## ii. Oikeus saada tietoa ja tutustua asiakirja-aineistoon

Vastaajalla on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon. Tällä tavoin vastaaja saa lisätietoa häntä vastaan esitetyistä todisteista. Poikkeustapauksissa tutustuminen osaan asiakirja-aineistosta voidaan evätä. Vastaajalla on oikeus esittää milloin tahansa omia todisteita.

## iii. Oikeus asianajajaan ja oikeus ilmoittaa tilanteesta kolmannelle osapuolelle

Vastaaja ei välttämättä tarvitse asianajajaa, paitsi jos asian käsittely edellyttää puolustusasianajajan nimeämistä. Vastaaja voi kuitenkin halutessaan ottaa milloin tahansa yhteyttä asianajajaan riippumatta siitä, onko hänet pidätetty. Lisäksi on annettava mahdollisuus käyttää tulkkia avustamaan vastaajaa ja puolustusasianajajaa yhteydenpidossa.

Jos vastaaja on pidätetty ja hän tuntee asianajajan, jonka haluaa puolustavan itseään, hän voi ottaa tähän yhteyttä myös poliisin välityksellä. Jos vastaajalla ei ole tiedossa asianajajaa, hän voi pyytää apua asianajajaliiton (*Rechtsanwaltskammer*) päiväystyksestä.

## iv. Oikeus saada maksutonta oikeusapua

Vastaajalla on menettelyn kaikissa vaiheissa oikeus saada valitsemansa puolustusasianajaja tai pyytää oikeusapuna maksuton oikeudenkäyntiavustaja. Jos asiaan liittyvät oikeudelliset tai tosiseikat ovat monimutkaiset, vastaaja voi pyytää oikeusavustajan nimeämistä oikeusapuna koko menettelyn ajaksi. Kun rikosoikeudenkäyntimenettelyn kohteena on ulkomaalainen, joka ei tunne Itävallan oikeusjärjestelmää, oikeusapu todennäköisesti myönnetään. Kaikissa tapauksissa, joissa se on tarpeen, vastaajalle nimetään puolustusasianajaja viran puolesta, ellei hän itse valitse asianajajaa. Jos vastaajalle ei myönnetä oikeusavustajaa oikeusapuna, hänen on maksettava viran puolesta nimetyn puolustusasianajajan palkkio itse.

## v. Mitä pitäisi tietää seuraavista seikoista?

### a. Syyttömysolettama

Jos todetaan, että rikosta ei ole tapahtunut tai jos selvitetty tosiseikat eivät riitä epäillyn tuomitsemiseen, syyttäjän on lopetettava tutkimukset. Jos tosiseikat on voitu todentaa riittävällä varmuudella, syyttäjän on kaikissa muissa tapauksissa nostettava syyte toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

### b. Oikeus vaieta ja oikeus olla todistamatta itseään vastaan

Oikeus vaieta on henkilöillä muun muassa silloin, jos he muuten asettaisivat itsensä tai sukulaisensa (156 §:n 1 momentin 1 kohta) alttiiksi syytteeseen joutumisen vaaralle tai heitä vastaan käytävän rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä alttiiksi vaaralle todistaa itseään vastaan omaa siihenastista kertomustaan laajemmin.

## vi. Alaikäisiä koskevat erityistakeet

Jos lapset tai alaikäiset ovat joutuneet väkivallan uhreiksi tai todistajiksi, heillä on oikeus psykososiaaliseen ja oikeudelliseen tukeen menettelyn aikana.

## D. Tutkintaan liittyvät lakisääteiset määräajat

Jos todetaan, että rikosta ei ole tapahtunut tai jos selvitetty tosiseikat eivät riitä epäillyn tuomitsemiseen, syyttäjän on lopetettava tutkimukset. Kaikissa muissa tapauksissa, joissa tosiseikat on näytetty riittävällä tavalla toteen, syyttäjäviranomaisten on saatettava asia toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

## 2 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin aikana

### A. Missä oikeudenkäynti pidetään?

Oikeudenkäynti pidetään siinä tuomioistuimessa, jossa syyttäjäviranomainen on nostanut lopullisen syyteen. Yleensä tämä on se tuomioistuin, jonka lainkäyttöalueella rikos on tehty. Oikeudenkäynnit ovat julkisia muutamin poikkeuksin.

Asia käsitellään teon rangaistavuudesta riippuen joko yhden tuomarin kokoonpanossa, lautamiesoikeudessa (*Laienrichtergericht*) tai valamiesoikeudessa (*Geschworenengericht*). Lautamiesoikeudessa ja valamiesoikeudessa on mukana myös maallikkojäseniä.

### B. Voidaanko syytteitä muuttaa? Jos voidaan, mitkä ovat vastaajan tiedonsaantioikeudet?

Syyteen nostamisen jälkeen asiakirjoihin tutustumista ei enää voida rajoittaa. Vastaajalla on viimeistään silloin oikeus tutustua koko asiakirja-aineistoon, joka on myös tuomioistuimen käytettävissä sen valmistautuessa menettelyyn.

Vastaaja voi halutessaan pyytää todisteita menettelyyn valmistautumisen tueksi. Hän voi muun muassa pyytää todistajien kuulemista. Vastaajan on ilmoitettava todisteiden esittämistä koskevassa pyynnössä, mitkä tosiasiat niiden pitäisi näyttää toteen. Vastaajaa saatetaan pyytää myös selittämään, miksi hän katsoo pyytämänsä todisteet aiheellisiksi.

Jos vastaajaa vastaan nostetaan oikeudenkäynnin aikana syyte toisesta rikoksesta, syyttäjä voi laajentaa syytettä ja menettely voidaan ulottaa koskemaan myös uusia syytekohtia paitsi, jos ne voivat johtaa alkuperäisiin syytekohtia ankarampaan rangaistukseen.

Tuomioistuinta sitovat ratkaisussa ainoastaan syytekirjelmässä esitetyt tosiasiat, ei syyttäjän esittämä oikeudellinen arviointi. Tuomioistuin voi luokitella syytteen alaisena olevan rikoksen toisin kuin syyttäjä syytekirjelmässä.

### C. Vastaajan oikeudet tuomioistuinkäsittelyssä

Vastaajalla on oikeus olla vastaamatta kysymyksiin koko rikosoikeudenkäynnin ajan, kuten myös sitä edeltävien menettelyjen aikana. Hänen ei siis tarvitse ottaa kantaa häntä vastaan nostettuihin syytteisiin.

Rangaistusta voidaan lieventää, jos vastaaja myöntää syylisyytensä oikeudenkäynnin aikana. Tämä ei kuitenkaan muuta oikeudenkäynnin kulkua. Totuuden kertomatta jättämisestä ei rangaista.

Lautamies- ja valamiesoikeudet eivät voi ratkaista rikosasiaa vastaajan poissa ollessa. Näissä menettelyissä vastaajan on lisäksi aina käytettävä puolustusasianajajaa. Videoneuvottelun käytöstä oikeudenkäynnissä ei ole säädetty.

Jos vastaaja ei ymmärrä saksaa riittävän hyvin, oikeudenkäynnissä on käytettävä tulkkia. Oikeudenkäynnin keskeinen sisältö tulkataan kielelle, jota vastaaja ymmärtää.

Vastaajalla on oikeudenkäynnin aikana oikeus esittää pyyntöjä muun muassa todisteiden esittämisestä.

Jos käsittely käydään lautamies- tai valamiesoikeudessa, vastaajan edustajana on aina asianajaja. Muussa tapauksessa asianajajan käyttö on vapaaehtoista. Vastaaja voi vaihtaa valitsemansa puolustusasianajajan milloin tahansa, kunhan oikeudenkäynti ei sen vuoksi pitkity kohtuuttomasti.

### i. Onko vastaajan oltava läsnä oikeudenkäynnissä? Millä edellytyksillä vastaaja voi olla poissa oikeudenkäynnistä?

Vastaajalla ei ole velvollisuutta pysyä Itävallassa koko rikostutkinnan ajan. Myös vastaajan asianajaja voi (vastaajan niin halutessa) varmistaa vastaajan oikeuksien puolustamisen rikostutkinnan aikana.

Vastaajan on yleensä saavuttava ltävaltaan kuulusteluja varten. Videoyhteyttä voidaan käyttää rikostutkinnan aikana vain, jos ltävallan syyttjäviranomainen on esittänyt sitä koskevan pyynnön, vastaaja suostuu sen käyttämiseen ja vastaajan maassa on mahdollisuus käyttää syytetyn henkilön videokuulustelua. Syytetyn henkilön kuulustelu puhelimitse ei kuitenkaan ole mahdollista.

## ii. Oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin

Jos vastaaja ei ymmärrä saksaa riittävän hyvin, oikeudenkäynnissä on käytettävä tulkkia. Oikeudenkäynnin keskeinen sisältö tulkataan kielelle, jota vastaaja ymmärtää.

## iii. Oikeus asianajajaan

Jos käsittely käydään lautamies- tai valamiesoikeudessa, vastaajan edustajana on aina asianajaja. Muussa tapauksessa asianajajan käyttö on vapaaehtoista. Vastaaja voi vaihtaa valitsemansa puolustusasianajajan milloin tahansa, kunhan oikeudenkäynti ei sen vuoksi pitkiy kohtuuttomasti.

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

## 3 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

### A. Voiko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?

Vastaaja voi hakea muutosta tuomioistuimen päätökseen valittamalla ylemmän oikeusasteen tuomioistuimeen. Jos tuomion on antanut piirituomioistuin (*Amtsgericht*) tai yhden tuomarin kokoonpanossa kokoontunut aluetuomioistuin (*Landgericht*), muutosta voidaan hakea koko tuomioon eli sekä syyllisyyden toteamiseen että rangaistukseen. Vastaaja voi muutoksenhaun yhteydessä myös pyytää uusien todisteiden vastaanottamista tai esittää uusia todisteita.

Jos tuomion on antanut lautamiesoikeus (*Laienrichtergericht*) tai valamiesoikeus (*Schwörrichtergericht*), muutosta voidaan hakea ainoastaan rangaistukseen, ei syyllisyyden toteamiseen. Tuomion purkamista voidaan hakea ainoastaan menettely, perustelu- tai oikeusvirheen perusteella.

Tuomarin tekemään näytön arviointiin ei voi hakea muutosta eikä uusia todisteita saa esittää.

Vastaajan on ilmoitettava aikomuksestaan hakea tuomioon muutosta välittömästi tuomion antamisen jälkeen tai viimeistään kolmen päivän kuluessa tuomion antamisesta. Tuomioistuimen ratkaisu laaditaan kirjallisena ja annetaan tiedoksi vastaajalle tai hänen asianajajalleen. Asianajajan on tehtävä muutoksenhakemus kirjallisena neljän viikon kuluessa tiedoksiannosta.

Syyttäjällä on samat muutoksenhakuoikeudet kuin puolustuksella.

### B. Muut oikeussuojakeinot

Vastaaja voi hakea muutosta tuomioistuimen ratkaisuun valittamalla ylemmän oikeusasteen tuomioistuimeen. Jos tuomion on antanut piirituomioistuin tai yhden tuomarin kokoonpanossa kokoontunut aluetuomioistuin muutosta voidaan hakea koko tuomioon eli sekä syyllisyyden toteamiseen että rangaistukseen. Vastaaja voi muutoksenhaun yhteydessä myös pyytää uusien todisteiden vastaanottamista tai esittää uusia todisteita.

Jos tuomion on antanut lautamiesoikeus tai valamiesoikeus, muutosta voidaan hakea ainoastaan rangaistukseen, ei syyllisyyden toteamiseen. Tuomion purkamista voidaan hakea ainoastaan menettely, perustelu- tai oikeusvirheen perusteella.

### C. Tuomion seuraukset

#### i. Rikosrekisteri

Liittovaltion poliisivirasto (*Bundespolizeidirektion*) Wienissä pitää yllä koko ltävaltaa koskevaa rikosrekisteriä. Siinä on muun muassa seuraavat tiedot:

kaikki ltävallan rikostuomioistuinten antamat lainvoimaiset tuomiot;

kaikki ulkomaisten tuomioistuinten antamat lainvoimaiset tuomiot, jotka koskevat ulkomaalaisia ja ltävallassa asuvia tai oleskelevia henkilöitä; sekä

kaikki kansallisten tai ulkomaisten rikostuomioistuinten päätökset, jotka liittyvät näihin tuomioihin.

Rikosrekisterimerkintöihin ei voi hakea muutosta. Rikosrekisteritiedot poistetaan tietyin määräajan kuluttua. Määräajan pituus riippuu rikoksen vakavuudesta.

#### v. Tuomion täytäntöönpano, vankien siirto

Tuomittu voi halutessaan tai suostumuksellaan suorittaa vankeusrangaistuksen kotimaassaan. Asiaan sovellettavat säännökset ovat tuomittujen siirtämistä koskevassa yleissopimuksessa (erityisesti sen 3 artiklassa).

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.